

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoR/12/2023
Identifikačné číslo spisu:	8121206265
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8121206265.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa PhDr. G. J., narodeného XX. C. XXXX, bytom G. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Mačíkom, Prešov, Slovenská 69, proti manželke I. J., MSc., narodenej XX. I. XXXX, G. XXX, prechodne bývajúcej G., P., zastúpenej advokátkou JUDr. Dášou Komkovou, Prešov, Hlavná 27, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom 1/ K. J., narodenej X. I. XXXX a 2/ I. J., narodenej XX. I. XXXX, zastúpeným procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 28P/153/2021, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2023, č. k. 24CoP/100/2022-154, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2023 sp. zn. 24CoP/100/2022 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 16. mája 2022, č. k. 28P/153/2021-87, rozviedol manželstvo účastníkov konania (výrok I.) a na čas po rozvode zveril ich maloleté deti do osobnej starostlivosti matky (výrok II.) s tým, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (výrok III.). Otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej K. sumou vo výške 100 eur mesačne a maloletej I. sumou vo výške 80 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred, k rukám matky (výrok IV.). Upravil styk otca s maloletou K. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou K. v čase dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s maloletou K. každú párnú sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a každú párnú nedeľu od 09:00 hod. do 14:00 hod., každú nepárnú stredu a piatok od 14:00 hod. do 18:00 hod. a po dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s maloletou K., každý párný víkend od piatka od 14:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každú nepárnú stredu a piatok od 14:00 hod. do 18:00 hod. a to tak, že otec prevezme maloletou K. v určený čas v mieste bydliska matky a na tom istom mieste ju v určený čas vráti, pričom matka je povinná maloletou K. sa styk s otcom riadne pripraviť (výrok V.). Zároveň upravil styk otca i s maloletou I. a to tak, že

otec je oprávnený stretávať sa s maloletou I. v čase štyroch mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s maloletou I. každú párnú stredu od 14:00 hod. do 15:30 hod., každý párný piatok od 12:00 hod. do 14:00 hod. a po štyroch mesiacoch od právoplatnosti tohto rozsudku v časti úpravy styku s maloletou I. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou I. každú párnú stredu od 14:00 hod. do 15:30 hod. a každú párnú nedeľu od 14:00 hod. do 18:00 hod. tak, že otec prevezme maloletú I. v určený čas v mieste bydliska matky a na tom istom mieste ju v určený čas vráti, pričom matka je povinná maloletú I. na styk s otcom riadne pripraviť (výrok VI.). Vo zvyšku návrh zamietol (výrok VII.) a o trovách účastníkov konania rozhodol podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“ alebo „Civilný mimosporový poriadok“) tak, že žiaden z nich nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VIII.).

1.1. Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané splnenie hmotnoprávných podmienok v zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) pre rozvod manželstva účastníkov konania. Konštatoval v danej spojitosti, že manželia už viac ako rok nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spolu a nevychovávali ich spoločné deti, pričom ich vzťah je zaťažený silným konfliktom, a preto vylúčili možnosť ich ďalšieho spolužitia.

1.2. Vo vzťahu k stanoveniu vyživovacej povinnosti uviedol, že otec maloletých detí kvôli trestnému oznámeniu podanému rodinou matky maloletých detí je postavený mimo službu v Ozbroyených silách Slovenskej republiky v dôsledku čoho poberá len 50% zo mzdy a je možné, že o zamestnanie príde. Preto súd prvej inštalácie musel vychádzať z relevantne preukázaného príjmu otca, ktorý predstavuje vyše 500,- eur, od ktorého následne odvíjal aj možnosti podieľať sa v súčasnej dobe na výživnom pre maloleté deti. Zároveň poukázal na nízky vek maloletých detí, ako aj skutočnosť, že matka s nimi nemá také zvýšené výdavky, ktoré by odôvodňovali úvahu o vyššom výživnom, pričom zdôraznil, že v prípade zmeny pomerov na strane maloletých detí a ich otca, v budúcnosti môže dôjsť k opätovnému prehodnoteniu určenej vyživovacej povinnosti.

1.3. Vo vzťahu k úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode zdôraznil, že plnú osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka. Poukázal na to, že i otec má rovnaké kompetencie stretávať sa s maloletými deťmi, ktoré boli už počas predmetného konania upravené neodkladným opatrením, ako aj prostredníctvom neformálnej dohody podľa interdisciplinárnej praxe. Súd prvej inštalácie konštatoval, že styk s oboma maloletými deťmi upravil jednotlivo so zreteľom na nízky vek maloletej I., ktorá v čase rozhodovania súdu nemala ani jeden rok, a teda nezažila úplnú rodinu spolu s jej otcom. Mal za to, že súdom upravený styk v dvoch etapách vo vzťahu k maloletej K. umožní otcovi rozvíjať svoj vzťah s maloletou a vytvoriť si s ňou do budúcnosti pevnejšiu väzbu. Vo vzťahu k maloletej I. poukázal na úpravu styku taktiež v dvoch etapách, avšak s krátkymi časovými intervalmi, ktoré budú predstavovať pre otca maloletej veľké nasadenie na získanie si tak malého dieťaťa, akým je jeho dcéra I., pričom po štyroch mesiacoch súd prvej inštalácie tento styk časovo rozšíril aj za prítomnosti maloletej K., ktorá môže pozitívne prispieť k stretávaniu otca aj s maloletou I., nakoľko ako súrodeneц predstavuje pre ňu známu a vzťahovú osobu, s ktorou trávi čas neobmedzene.

2. Na odvolanie manželky navrhovateľa - matky maloletých detí Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 23. februára, č. k. 24CoP/100/2022-154, rozsudok súdu prvej inštalácie v napadnutých výrokoch IV., V., VI. zmenil tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej K. sumou 160 eur mesačne a maloletej I. sumou 160 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.) a súčasne je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný týždeň v piatok od 15.00 hod. do 19.00 hod. a v sobotu od 15.00 hod. do 19.00 hod. a každý nepárny týždeň v utorok od 15.00 hod. do 18.30 hod. a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.30 hod. s tým, že otec je oprávnený a povinný prevziať maloleté deti v čase začatia styku v mieste bydliska matky a po ukončení styku ich odovzdať matke v mieste jej bydliska a matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť (výrok II.). Zároveň napadnutý výrok VII. rozsudku súdu prvej inštalácie zrušil (výrok III.) a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok IV.).

2.1. Odvolací súd poukazujúc na § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) v spojení s § 2 ods. 1 CMP okrem iného konštatoval, že v súvislosti s namietanou správnosťou určenia výšky výživného súdom

prvej inštancie mal odvolací súd na rozdiel od prvoinštančného súdu za to, že situácia otca maloletých detí spojená so znížením jeho príjmu z výkonu služby príslušníka Ozbrojených síl Slovenskej republiky v dôsledku trestného stíhania voči nemu vedenému, ktorá sa s prihliadnutím na výsledok trestného konania môže zmeniť (v prípade právoplatného oslobodenia spod obžaloby, bude otcovi maloletých detí doplatený jeho služobný plat), odôvodňuje aplikáciu § 75 Zákona o rodine a pre potreby určenia výšky vyživovacej povinnosti otca bolo nevyhnutné vychádzať z jeho možností a schopností dosahovať príjem vo výške, v ktorej ho dosahoval predtým, ako bol postavený mimo službu z dôvodu začatia trestného stíhania. Zdôraznil, že ak by súd vychádzal zo zníženého platu otca, bolo by to na úkor jeho vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom, preto ak by aj bol ich otec uznaný za vinného, je potrebné vychádzať z potenciality jeho príjmu so zreteľom na zníženie príjmu spôsobeného práve jeho protiprávnou činnosťou. Odvolací súd tiež poukázal na to, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti si osvojil materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010 s odporúčacím, resp. nezáväzným charakterom, ktorý obsahuje tzv. tabuľkové výživné, predstavujúce určitý prostriedok šandardizácie rozhodovacej činnosti súdov na nastolenie princípu právnej istoty a zároveň nahradenie aktivity odvolacieho súdu v obdobných veciach, na základe ktorého odvolací súd dospel k záveru, i s prihliadnutím na mieru osobnej starostlivosti otca súvisiacu s úpravou jeho styku s maloletými deťmi, že pri zistenom príjme otca pred jeho znížením vo výške 1 470 eur činí výživné 11% z čistého príjmu povinného rodiča, t. j. v danom prípade 160 eur mesačne na každé dieťa (vekovej kategórii maloletých detí 0 - 5 rokov prislúcha štandardne 11-15% z čistého príjmu povinného rodiča).

2.2. V nadväznosti na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, mal odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa za to, že je vhodné, aby obe deti spoločne trávili čas na stretnutiach s otcom, nakoľko rozdielna úprava styku u každého dieťaťa zvlášť, zvyšuje riziko konfliktných a záťažových situácií pri odovzdávaní, ako aj preberaní detí a taktiež nie je prirodzené oddeľovanie súrodencov pri výkone starostlivosti toho ktorého rodiča i z dôvodu ich naviazanosti. Vzhľadom na dobu, ktorá uplynula od realizácie styku otca s maloletými deťmi na základe v konaní vydaného neodkladného opatrenia, preto nepovažoval postupnú úpravu styku za dôvodnú.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ - otec maloletých detí (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP, ako aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP žiadajúc, aby dovolací súd zrušil výrok I. a II. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V dovolaní namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu súvisiace najmä s nesprávnym vyhodnotením dôkazov pri určovaní výšky výživného bez zohľadnenia skutkového stavu zameraného na možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery navrhovateľa, ktorým sa zaoberal práve súd prvej inštancie. Nesúhlasil z vychádzania potenciality jeho príjmu odvolacím súdom, ktorému v danom prípade bráni obmedzenie dosiahnuť vyšší príjem priamo zo zákona, konkrétne z ustanovení § 76 ods. 1, § 179 ods. 1 a § 13 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 281/2015 Z. z.. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/236/2018, 5Cdo/41/2022. Zameral sa predovšetkým na zhrnutie podstatnej argumentácie odvolacieho súdu z napadnutého rozsudku, s ktorou sa nestotožnil, a na konštatovanie správnosti záverov súdu prvej inštancie, predstavujúce reakciu na tvrdenia, ktoré v konaní prezentoval a na predložené dôkazy na ich podporu. Odvolací súd podľa dovolateľa vychádzal len zo skutkového stavu uvádzaného účastníkmi konania bez nariadenia pojednávania na osvojenie si skutočného stavu prejednávanej veci z dôvodu existencie nových podstatných skutočností spôsobilých ovplyvniť rozsah úpravy styku otca s maloletými deťmi, ktoré však vyšli najavo až počas odvolacieho konania, čo v konečnom dôsledku spôsobilo arbitrárnosť a zmätočnosť jeho rozhodnutia. Zdôraznil, že rozsah styku maloletých detí s otcom upravený odvolacím súdom v súlade so zásadou neoddeľovania súrodencov nereflektuje ich najlepší záujem, ktorý by mal byť zameraný na individuálne potreby a možnosti oboch detí bez ich vekovej diskriminácie.

4. Manželka navrhovateľa - matka maloletých detí vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné. Uviedla, že sa s dovolacími námietkami navrhovateľa nestotožňuje, v podstatnom poukázala na správnosť názoru odvolacieho súdu vo veci určenia styku otca s oboma maloletými deťmi, ako aj určenia výšky vyživovacej povinnosti navrhovateľa.

5. Procesný opatrovník maloletých detí sa k dovolaniu navrhovateľa nevyjadril.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v týchto veciach je od 1. júla 2016 upravené v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania matky bolo potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

8. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Z obsahu dovolania navrhovateľa je zjavné, že namieta (aj) nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (bod 3).

11. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa a účinne námietskami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

11.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie alebo spor) znemožňujúca

účastníkovi (strane sporu) realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

11.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

12. Z obsahu dovolania (tiež) vyplýva (bod 3.1.), že navrhovateľ namietal, že odvolací súd napriek tomu, že sa nezaoberal skutkovým stavom, ktorým sa zaoberal súd prvej inštancie, na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie.

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 188 ods. 1 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní.

17. Podľa § 187 CSP za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov (ods. 1). Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (ods. 2).

18. Podľa § 383 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

19. Podľa § 384 ods. 1 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

20. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

21. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

22. Podľa § 68 CMP odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní, ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za potrebné.

23. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak odvolací súd v rámci preskúmania rozhodnutia súdu prvej inštancie dôjde k záveru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných

dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie zopakuje. Uvedená povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. O nové hodnotenie dôkazov ide tam, kde má odvolací súd iný názor na spoľahlivosť dôkazného prostriedku. Zároveň, ak chce odvolací súd vstúpiť do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené, obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1279, 1287). Odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru druhoinštančného súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred prvoinštančným súdom (pozri napr. Krajčo, J. a kol. *Občiansky súdny poriadok I. diel. Komentár. V aktualizované vydanie*. Bratislava: EUROUNION, 2010, 851 s.: „Iba po opakovaní dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa alebo po vykonaní nových dôkazov môže odvolací súd dospieť k iným skutkovým záverom.“; podobne Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Šínová, R. et al. *Občianský soudní řád. Komentář*. Praha : C. H. Beck, 2013, 662 s.: „Odvolací soud nemůže jen na základě důkazů provedených soudem prvního stupně dospět k jiným skutkovým zjištěním než soud prvního stupně, tedy aniž by tyto důkazy zopakoval, hodnotil je jinak než soud prvního stupně. Je zásadně nepřípustné, aby odvolací soud, jestliže se chce odchýlit od hodnocení důkazů soudem prvního stupně, tyto důkazy hodnotil jinak, aniž by je sám opakoval.“, alebo Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kolektiv *Občianský soudní řád. 7. vydání*. Praha: 2006, 1134 s.: „Odvolací 14 soud zopakuje důkazy již provedené před soudem prvního stupně zejména tehdy, jestliže... by provedené důkazy měly být podle názoru odvolacího soudu hodnoceny odlišně, než se stalo za řízení před soudem prvního stupně.“).

24. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne viazaný aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakoval dôkazy vykonané súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie (pozri napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/98/2017, 2Cdo/70/2017, 4Cdo/229/2019).

25. V posudzovanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že „...sa nemôže stotožniť s tvrdeniami matky, že príjem otca je hypoteticky vyšší ako reálne niekoľko mesiacov už je. Otec dosahuje len 50% príjmu a je otáznne, akým spôsobom sa bude jeho zamestnanie v Ozbrojených silách SR naďalej vyvíjať. Súd chce v tejto súvislosti zvýrazniť to, že práve kvôli trestnému oznámeniu, ktoré podala rodina matky, je otec postavený mimo službu. V tejto súvislosti nespochybňuje právo podávať trestné oznámenia, každé takéto oznámenie však nesie so sebou množstvo ďalších následkov, okrem iného aj to, že otec poberá len 50% zo mzdy a je možné, že o toto zamestnanie príde. Súd teda vychádzal relevantne z preukázaného príjmu, vyše 500 eur, od ktorého odvíjal možnosti otca platiť v súčasnej dobe výživné. Zároveň súd poukazuje na nízky vek mal. detí a na to, že nemá matka s nimi také zvýšené výdavky, ktoré by odôvodňovali úvahu o vyššom výživnom. Zároveň súd v tejto súvislosti výživného poukazuje na to, že ak sa zmenia pomery na strane mal. detí, resp. na strane otca, čo je v budúcnosti možné, bude to dôvod opätovne sa k prehodeniu vyživovacej povinnosti vrátiť.“.

25.1. Následne tiež uviedol, že „Otec má rodičovské kompetencie stretávať sa s mal. deťmi, a to stretávanie už počas priebehu konania bolo upravené neodkladným opatrením a prebieha aj na základe neformálnej dohody v zmysle interdisciplinárnej praxe. Súd upravil styk s oboma mal. deťmi jednotlivo, najmä vzhľadom k nízkemu veku mal. I.. Čo sa týka mal. K., upravil styk otca s maloletou v dvoch etapách. V prvej etape počas párneho víkendu v dni sobotu a nedeľu a počas nepárneho týždňa v stredu a v piatok. Po dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto rozsudku, však upravil styk otca s mal. K. štandardne na celý párny víkend od piatka od 14:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a v nepárny týždeň počas týždňa na 4 hodiny v stredu a v piatok. Takto upravený styk v dvoch etapách, umožní získať mal.

K. pevnejšiu väzbu na otca počas ktorej môže byť aj maloletá pripravovaná na to, že bude potom u otca spať. Takto upravený styk je len rámcový a štandardný, ale zároveň umožňujúci otcovi rozvíjať svoj vzťah s mal. K.. Mal. I. v čase rozhodovania súdu nemá ešte ani jeden rok, nezažila úplnú rodinu, a teda otca v nej. Úprava styku s tak malým dieťaťom je o to problematickejšia, súd však upravil styk s mal. I. taktiež v dvoch etapách, ale prvú etapu považoval za dôležité upraviť na dlhšie obdobie, preto prvé štyri mesiace 1,5 hodiny a 2 hodiny a po štyroch mesiacoch od právoplatnosti rozsudku v stredu 1,5 hodiny a v párnú nedeľu od 14:00 hod. do 18:00 hod., všetko bez prítomnosti matky. Súd tu chce poukázať, že tie časy sú veľmi krátke a budú znamenať aj veľké nasadenie zo strany otca, aby si získal tak malé dieťa, ako je jeho dcéra I.. Po štyroch mesiacoch súd upravil širší styk od 14:00 hod. do 18:00 hod., teda na štyri hodiny, a to v čase, keď by s otcom bola aj mal. K.. Práve K. môže byť kľúčom k stretávaniu sa aj mal. I. s otcom, keďže K. je známa a vzťahová osoba ako súrodenec, ktorý je s I. každý deň."

26. Odvolací súd následne na odvolanie matky vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (aplikujúc zrejme § 384 ods. 1 CSP a contrario), vychádzajúc pritom zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý ale po právnej stránke posúdil inak. Rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zmenil.

26.1. Podľa odvolacieho súdu bolo pri určovaní výživného na maloleté deti namieste vychádzať z § 75 Zákona o rodine s argumentáciou, že „Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, otec je príslušníkom Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Jeho priemerný príjem dosahoval 1470 Eur v čistom. Od apríla 2021 bol otec postavený mimo službu a jeho služobný plat bolo znížený na 540 Eur mesačne. Otec vo svojej výpovedi pred súdom (čl. 73) uviedol, že v prípade, ak bude uznaný v trestnom konaní za nevinného, služobný plat mu bude doplatený. V prípade uznania viny s ním bude služobný pomer ukončený. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie má za to, že takáto situácia odôvodňuje aplikáciu § 75 Zákona o rodine a pre potreby určenia výšky vyživovacej povinnosti otca je potrebné vychádzať z jeho možností a schopností dosahovať príjem vo výške, v ktorej ho dosahoval pred tým, než bol postavený mimo službu z dôvodu trestného stíhania. Ak sa v trestnom konaní preukáže nevina otca, plat mu bude doplatený, a preto ak by súd vychádzal zo zníženého príjmu otca, bolo by to na úkor jeho vyživovacej povinnosti voči mal. deťom. V prípade, ak bude otec uznaný vinným, bude potrebné vzhľadom na skutočnosť, že si zníženie príjmu spôsobil protiprávnou činnosťou vychádzať z potenciality jeho príjmu. Otec je nositeľom celkovo dvoch vyživovacích povinností, preto odvolací súd zvolil pre výpočet výživného percentuálny podiel na spodnej hranici rozpätia, a to 11% z čistého príjmu povinného rodiča. Pri zistenom príjme otca vo výške 1 470 eur činí výživné v prepočte 160 eur mesačne na každé dieťa."

26.2. Zmenu odvolaním napadnutého rozhodnutia prvoinstančného súdu v časti úpravy styku navrhovateľa s deťmi odôvodnil (iba) tým, že „V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 30P/333/2022 súd neodkladným opatrením upravil styk otca s mal. deťmi. Krajský súd v Prešove zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a upravil styk otca s mal. deťmi 2 krát týždenne tak, aby obidve sestry boli počas výkonu styku spolu, čo je v ich najlepšom záujme. Odvolací súd v preskúmvanej veci sa s týmto záverom súdu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia stotožňuje. Na rozdiel od záveru súdu prvej inštancie má odvolací súd za to, že je vhodné, aby obe sestry boli na stretnutiach s otcom spolu. Rozdielna úprava styku u každej sestry zvlášť zvyšuje riziko konfliktných a záťažových situácií pri odovzdávaní a preberaní detí, taktiež oddeľovanie súrodencov pri styku nie je prirodzené, keďže dievčatá sú na seba naviazané a je jednoznačne v ich záujme, aby neboli od seba oddeľované pri výkone starostlivosti toho ktorého rodiča. Vzhľadom na to, že styk sa začal realizovať na základe nariadeného neodkladného opatrenia zo dňa 22.12.2022, odvolací súd vzhľadom na dobu, ktorá uplynula v čase rozhodovania mal za to, že nie je dôvod pre postupnú úpravu styku."

27. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je úsudok - záver sudcu, resp. senátu o tom, ktoré z rozhodujúcich sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za dokázané. Až súhrn týchto skutočností vytvára zistený skutkový stav.

28. Z uvedeného v odsekoch 25. a 26.1. je zjavné, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné skutkové závery, ako súd prvej inštancie, bez toho, aby vo veci vykonal (zopakoval) v potrebnom rozsahu dokazovanie. Odvolací súd totiž postavenie navrhovateľa mimo službu

v ozbrojených silách, pre došlo k zníženiu jeho príjmu do skončenia trestného stíhania navrhovateľa posúdil ako „vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zárobku“ (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), čím svoje rozhodnutie založil na odlišnom skutkovom závere než súd prvej inštancie, ktorý pri určovaní výživného vychádzal z reálneho príjmu navrhovateľa. Ustanovenie § 383 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby dospel k vlastnému zisteniu skutkového stavu, ktorý navyše vzhľadom na charakter predmetu sporu musí zodpovedať stavu skutočnému (pozri § 35 v spojení s § 68 CMP), ktoré môže byť odlišné od zistenia, ktoré urobil súd prvej inštancie, avšak len za predpokladu, že dokazovanie sám opakuje a zadováži si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie v zmysle § 191 ods.1 CSP. Odvolací súd však týmto spôsobom nepostupoval, pretože k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie pristúpil bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie a tým neprípustne prehodnotil skutkové zistenia súdu prvej inštancie a dospel k odlišnému rozhodnutiu.

28.1. Obdobne to platí aj pre zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti úpravy styku navrhovateľa s maloletými (pozri odsek 25.1. a 26.2.).

29. Odvolací súd namiesto toho, aby vo veci nariadil pojednávanie, nariadil len verejné vyhlásenie rozhodnutia, na ktorom vyhlásil zmenený rozsudok. Odvolací súd tak pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci postupoval v rozpore s § 382, § 383, § 384 ods. 1, § 385 ods. 1 CSP a tiež s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (pozri napr. sp. zn. 5Cdo/131/2009, 7Cdo/110/2018) a ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2013).

30. V nadväznosti na to je podľa názoru dovolacieho súdu opodstatnená i ďalšia námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia a nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. K tomu je potrebné uviesť, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.“ (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvávajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“ (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.“ (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

31. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry ústavného súdu zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

32. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, najmä vtedy, ak odvolací súd mení rozsudok

súdu prvej inštancie, resp. potvrdzuje rozsudok z iných dôvodov, pretože ním nahradzuje napadnutý prvoinštančný rozsudok. V takomto prípade odvolací súd musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa preto musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Uvedené platí o to viac v prípade, ak sa odvolací súd odchýli od skutkových zistení súdu prvej inštancie, kedy z odôvodnenia jeho rozhodnutia musí byť jednoznačné, na základe akých dôkazov a úvah dospel odvolací súd k odlišným skutkovým záverom.

33. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Vôbec z neho nie sú zrejmé relevantné dôvody (skutočnosti) vedúce k zmene posúdenia výšky výživného na maloleté deti ako aj rozsahu úpravy styku otca s maloletými deťmi premietnuté do výroku rozsudku súdu prvej inštancie.

33.1. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (obdobne ako z rozsudku súdu prvej inštancie) sa absolútne nedajú vyčítať rozhodujúce faktory pre určenie výživného ako na strane výživou oprávnených maloletých detí, tak i na strane povinných rodičov vyplývajúce z § 62, § 75 ods. 1 a § 76 ods. 1 Zákona o rodine, čo robí (nielen) rozhodnutie odvolacieho súdu v danej arbitrárny a nepreskúmateľný. Absentuje v ňom zrozumiteľný a jasný výklad nie len osobných, majetkových a zárobných pomerov oboch rodičov (posledných dvoch vyjadrených napr. matematicky), z ktorých mal súd vychádzať pri posudzovaní úmernosti životnej úrovne detí k životnej úrovni rodičov pri určení konkrétnej výšky výživného v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré v odôvodnení nižšie súdy ani len neopísali, nie to ešte zhodnotili, ale aj ďalších právne významných kritérií pri určovaní výšky výživného.

33.2. Obdobne to platí aj pre zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti úpravy styku navrhovateľa s maloletými deťmi, keď odvolací súd ani v tomto nepodal prípade pri odôvodnení rozsudku kvalifikovaný výklad § 25 ods. 2 Zákona o rodine na zistený skutkový stav veci.

33.3. Nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu má potom za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené odvolaciemu súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku.

34. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o tak závažné pochybenia odvolacieho súdu plynúce z nerešpektovania § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP a nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia, ktoré znemožnili dovolateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

35. Uplatnené námietky nedostatočného zistenia skutkového stavu veci bez prejednania veci odvolacím súdom na nariadenom pojednávaní, nepreskúmateľného až arbitrárneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, a arbitrárnosti právneho posúdenia zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

36. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej zmätočnosťnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal ďalšími dovolacími námietkami dovolateľa a správnosťou právnych záverov (t. j. námietkami dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP), na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie odvolacieho súdu. Totiž v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť zásadného charakteru, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritornému dovolaciemu prieskumu (pozri 1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017).

37. Dovolací súd zároveň pripomína, že ak dovolací súd (obdobne to platí i pre súd odvolací) zruší rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba dopĺňa pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje. (obdobne pozri nález Ústavného súdu

SR z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016)

38. Opomenúť nemožno ani to, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

39. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

40. Ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP); v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.